

Motion till riksdagen 2019/20:2813

av Mikael Oscarsson (KD)

Offentliggör all information om Raoul Wallenberg

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliggöra allmänna handlingar från 1971 om fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra vilka konsultationer Sverige hade med Ryssland i fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen bör kräva att regeringen ska framföra en formell begäran om att avklassificera dokumentationen om fånge nr 7 i fångregistret för fängelset Lubjanka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I år är det 75-årsjubileum för Raoul Wallenbergs humanitära uppdrag till Budapest, vilket räddade 100 000 ungerska judar från säker död hos nazisterna.

Raoul Wallenbergs familj saknar fortfarande svar på vad som hände deras släkting. Sverige saknar fortfarande svar på vad som hände en man som i allt väsentligt kan kallas för nationalhjälte. Raoul, som gav sitt yttersta i kampen mot nazismen och för att rädda judar, kom sedan att falla offer för den andra förfärliga ideologin – kommunismen. Han tillfångatogs av Röda armén i östra Ungern, och ännu vet ingen exakt vad som hände den svenske diplomaten.

Raoul Wallenberg är en förebild. Vi har instiftat Raoul Wallenbergs dag, något jag motionerade om i flera år, på hans namnsdag i augusti. Han är en människa som inte bara fick information utan gjorde någonting med den. Men vi har fortfarande en skyldighet att lära oss exakt vad som hände med Sveriges kanske mest berömde medborgare.

Vissa försök har gjorts för att få klarhet i de fullständiga omständigheterna kring hans öde, däribland den tioåriga undersökningen av en bilateral svensk-rysk arbetsgrupp under 1990-talet där bland annat professor Guy von Dardel, Raoul Wallenbergs bror, ingick.

Under de senaste åren har det tyvärr blivit klart att ryska tjänstemän vid flera tillfällen undanhöll viktig information och dokumentation från denna arbetsgrupp. Det är ett djupt oroväckande faktum, särskilt eftersom det finns bevis för att undanhållandet av dokumentation gjordes med avsikt. Detta innefattar dokument som kan visa att Raoul Wallenberg levde i flera dagar efter den dag som de ryska myndigheterna hävdar är hans officiella dödsdatum, den 17 juli 1947. Det måste förtydligas vilka svenska representanter som har känt till dessa åtgärder och hur de svarade på den information som ryska tjänstemän lämnade.

Av särskilt intresse är anteckningar om en ännu icke identifierad fånge, nr 7, som blev utfrågad internt i Lubjankafängelset i mer än 16 ½ timme den 23 juli 1947. Medarbetare på arkivet från Rysslands federala säkerhetstjänst, FSB, uppgav 2009 via ett brev från världens främsta forskare i fallet Raoul Wallenberg till familjen, att denne fånge med stor sannolikhet var den svenske diplomaten Raoul Wallenberg. Nio långa år har gått sedan dess, utan några ytterligare framsteg i frågan.

Med tanke på att informationen om fånge nr 7 utgör den viktigaste konkreta ledtråd i sökandet efter Wallenbergs öde som har tillkommit under de senaste 60 åren är frågan:

Vad gör Sverige för att få tydlighet om identiteten hos fånge nr 7?

När var senaste gången som Utrikesdepartementet framförde en formell begäran hos den ryska regeringen om att avklassificera dokumentationen om fånge nr 7 i fångregistret för fängelset Lubjanka?

På senare tid har det framkommit att några utländska regeringar, bland annat i Israel och i Finland, år 1981 bad svenska Utrikesdepartementet att behålla specifika register avseende Raoul Wallenbergs utredningshemlighet.

Det finns också en annan fråga som gäller vilka slags samråd svenska tjänstemän hade med sovjetiska tjänstemän innan medlemmar av Raoul Wallenbergs familj besökte Sovjetunionen i oktober 1989 på särskild inbjudan av Michail Gorbatsjov. Vilka diskussioner med amerikanska företrädare föregick detta? Det var ju en speciell dossier som CIA släppte 1994.

I mars 2018 lämnade Raoul Wallenbergs familj en ny förfrågan till svenska myndigheter och lade fram detaljerade frågor om forskning. Utredningen baserades på ny information och insikter som utmanar en del teorier. Även små pusselbitar kan ge värdefulla ledtrådar för fortsatt undersökning om Raoul Wallenbergs öde i Ryssland.

Jag har tidigare frågat utrikesministern i en skriftlig fråga om frågorna som jag redogör för i den här motionen.

I ett svar skrev Margot Wallström den 27 juni 2018:

Det förvaras ett mycket stort antal allmänna handlingar i ärendet rörande Raoul Wallenberg i Regeringskansliet. Såsom nämndes i svaret på interpellation 2017/18:466 så är alla uppgifter i ärendet rörande Raoul Wallenberg tillkomna t.o.m. 1970 offentliga. Regeringen gjorde i januari 2001 en samlad bedömning av allmänna handlingar tillkomna 1971–2000. En stor majoritet av dessa handlingar gjordes då offentliga, ett fåtal omfattades av sekretess. De uppgifter som belades med sekretess rörde dels förhållandet till andra stater dels skyddet av svenska intressen. Genom ett regeringsbeslut i maj 2004 offentliggjordes ytterligare allmänna handlingar från perioden före 2004. Grovt uppskattat har ca en hyllmeter allmänna handlingar från

1971 och framåt antingen tidigare bedömts omfattas av sekretess, eller inte tidigare varit föremål för prövning.

Vilken typ av information är så känslig att den måste förbli sekretessbelagd mer än 70 år efter det att Raoul Wallenberg försvann. Detta är en fråga som riksdagen och svenska folket måste få klarhet i.

Mikael Oscarsson (KD)